

PLYS 2

En hel sækfuld blandede børnebøger

Publ. i PLYS 2: Årbog for børne- og ungdomslitteratur 1986, red. Finn Barlby og Jakob Gormsen.

Lad det være sagt straks. PLYS-årbøgerne er et fremragende initiativ. Den indsats og også den satsning, der ligger bag dem er beundringsværdig. Godt at projektet ser ud til at kunne bære. Nu er nummer to kommet. Det ville være løgn at påstå, at redaktørerne har været mere nærige med føden til den end til den første. Tværtimod er omfanget nærmest fordoblet.

Som det tegner sig vil PLYS blive et uundværligt orienteringsredskab for alle, der har med børnelitteratur at gøre.

Der er masser af stof pakket sammen på de over 200 sider. Det spænder fra anmeldelser af en god slump af børnebøgerne fra 1986 over artikler om forfatterskaber, illustratører, klassikere, tegneserier m.m. til decideret informationsstof om, hvad der er foregået i det børnelitterære hjørne af hegnet, prisuddelinger, biblioteksafgift o. lign.

Der er så meget stof, at en stakkels anmelder bliver rådvild. Hvad skal han gribe fat i? En hel del ville han nok sige noget om, fordi det er godt, rummer spændende problemstillinger, har solid eller overraskende informationsværdi. Andet kunne han tænke sig at give et par bemærkninger med af de modsatte grunde. Noget tredje skulle have en kommentar med fordi han har en anden mening om den sag. Hvad gør han? Han opgiver sin hang til at gøre bemærkninger til både skidt og kanel.

Når han får det sådan, er der to grunde til det (mindst). Den ene er, at der er så

meget godt og virksomt stof i årbogen, at han ikke rigtig kan finde ud af, hvor han skal slå ned, eller hvad han skal fremhæve. Og det er jo ingen ringe bog, der virker sådan.

Den anden grund til, at han vælger ikke at gå konkret til værks på indholdet, er straks mere tvetydig. Og her finder han så samtidig det sted, hvor han kan få sin kritik ind og dryppet sin malurt i skålen.

Den grund har noget at gøre med, at stofmængden bliver uoverskuelig, og at der går jævnstrøm i læsningen. Det mener han ikke blot er hans egen skyld, og samtidig er det tvært imod bogens hensigt som er plysprincippet: at lade det uforudsigelige og overraskende råde. Hvad der sker er snarere, at det som egentlig er overraskende og originalt, ikke rigtig gør sig bemærket i strømmen. Det er som at få jordbærrene samtidig med råkosten – i stedet for at den ene slags giver den anden karakter, går det forskelsløst i ét. Jeg siger ikke, at bogen som hele er sådan, jeg siger, at der er sådan en tendens i den. Og det er ærgerligt.

Det skyldes ikke først og fremmest, at der er for meget stof i den. Selvfølgelig kunne omfanget beskæres, selvfølgelig er der stof, der er tyndt, men det er nu ikke voldsomt. Snarere kommer den virkning af, at bogen er så hårdt pakket, og at redigeringen, sammensætningen ikke åbner for brugeren.

Bogen er disponeret i afsnit og mellemspill, men ikke som åbne markeringer hverken i indhold eller lay-out. Den er tung at finde rundt i. Man savner som læser pejlemærker, søkort at tage bestik efter og nogle ruter lagt ud.

Dette gælder både bogen i sig selv og i forhold til den børnelitteratur, den handler om.

Noget af det, der gør PLYS vigtig, er, at den er et redskab til at fastholde det bemærkelsesværdige, give informationer, skaffe overblik, markere tendenser i den børnelitteratur, der ellers i disse år kører i en jævn strøm, hvor skidt og kanel har en tendens til at gå i ét, hvor glemselen er

hurtig, og hvor en retningsløshed præger billedet. PLYS er et godt skridt i retning af at komme ud over den tendens. En åben udadrettet markering af de perspektiver, profiler og sammenhænge, der nu ligger pakket ned indeni mange af artiklerne og står uudtalt mellem dem, ville gøre den til et endnu bedre redskab.

Måske var det en idé at smide et par krystaller i den overmættede væske fremfor pindværk. Jeg er sikker på, at Peter Plys selv ville finde den idræt ligeså stimulerende som at kaste grene i bækken.

Hvorom alting er, I kommer ikke udenom at anskaffe jer den bog. I får brug for den.